

ДІАЛОГ ЯК ФОРМА МОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЖІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

Карпіна О.С. (Бахмут)

Під формами мовлення у сучасному літературознавстві розуміються «фрагменти текста літературного произведения, имеющие типическую структуру и приписанные автором-творцом кому-либо из “вторичных” субъектов изображения – повествователю, рассказчику, персонажу» [3, с. 233].

Основними формами мовлення персонажів є монолог, діалог і полілог. Важко переоцінити важливість кожної з них у художньому тексті. У ході доборумовленневих форм для аналізу першорядну роль слід відводити не кількості учасників комунікації, а їхній ідейній значущості для художнього світу твору.

Персонажі літературного твору проявляють себе насамперед у діалогах. «Быть – значит общаться диалогически» [1, с. 473]. Діалог являє собою тип організації усного мовлення, який за своєю формою є розмовою двох осіб.

«Возможность сопоставить разные точки зрения на тему или предмет в разговоре нескольких лиц уже издавна заставляла писателей обращаться к диалогу как особой форме развития философических или вообще отвлеченных по своей широкой значимости тем» [2, с. 56].

З огляду на той факт, що діалог являє собою перш за все класичну форму міркування, вважаємо за необхідне підкреслити, що в центрі уваги дослідника мають перебувати діалоги, що містять у собі не просто обмін репліками (тобто розмови на побутові теми), а обмін думками (тобто бесіди персонажів, у яких вони діляться один з одним своїми роздумами з приводу тієї чи іншої проблеми), та діалоги, у яких представлена репрезентативна думка хоча б одного з учасників мовленнєвого спілкування.

Література

1. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. *Бахтин М.М. Проблемы творчества Достоевского. Проблемы поэтики Достоевского.* 5-е изд., доп. Киев: Next, 1994. С. 203–492.
2. Кравченко Э.Я. Диалог. *Поэтика: словарь актуальных терминов и понятий* / гл. науч. ред. Н.Д. Тмарченко. Москва: Издательство Кулагиной; Intrada, 2008. С. 56–57.
3. Теория литературы: учеб. пособ. для студ. филол. фак. высш. учеб. завед.: в 2 т. / под ред. Н.Д. Тмарченко. Москва: Издательский центр «Академия», 2004. Т. 1: Тмарченко Н.Д., Тюпа В.И., Бройтман С.Н. Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика. 510 с.